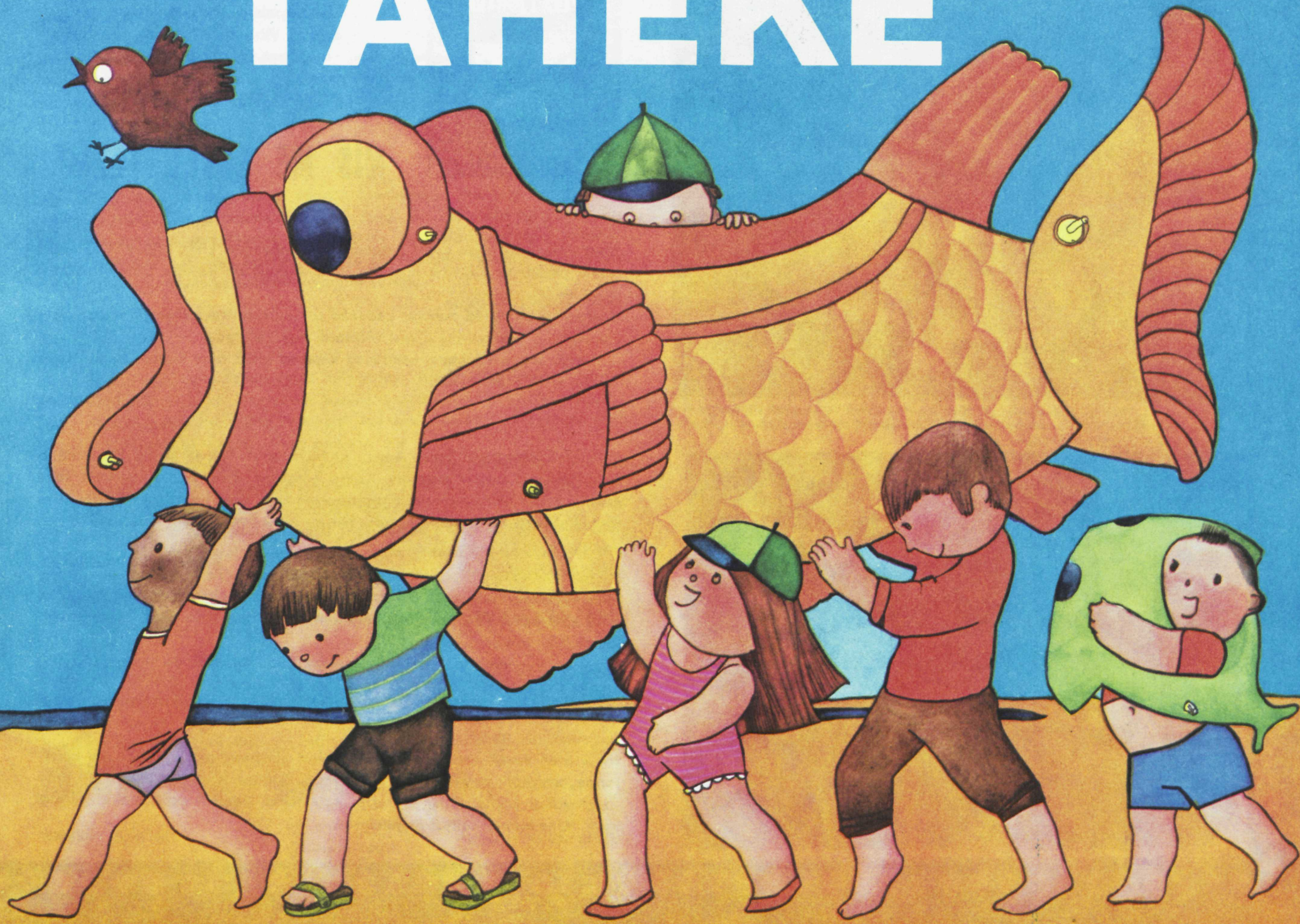

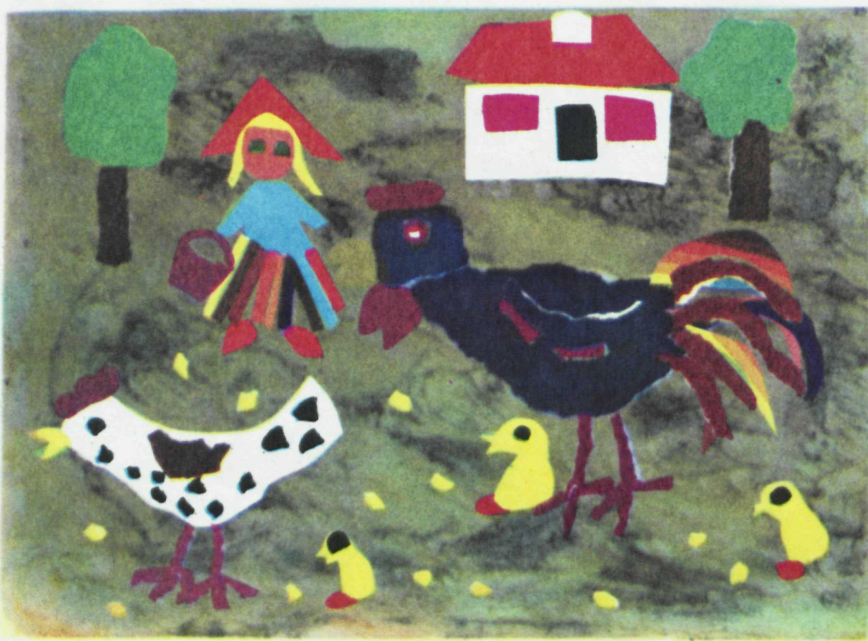
ISSN 0134-2266

TÄHEKE NR. 6 1981

«Liblikas» — joonistanud Pärnu IX 8-kl. Kooli I klassi õpilane PILLE SAAR
«Kodulinde hooldamas» — (rebimistehnika) Palivere EIK III klassi õpilane SVETLANA ROZDESTVENSKAJA

Küll suvi on tore aeg,
siis lipata saab särgiväel.
Palju lõbu suvi toob,
rõõmsat tuju ikka loob.

MARIS KIVI KIHELKONNAST

MIS ME SUVEL TEEME?

Mulle meeldib väga suvel Saaremaale vanaemale külla minna. Üle Suure väina praamiga sõita on omaette lõbu. Mõnus on kuulata lainete müha ja kajakate kisa.

Saaremaal on ilusad puhmas kadakad ja pukktuulikud. Mere ääres on palju liivaluuteid. Seal on hea liivast väikseid maju ehitada.

Kui koju tagasi sõidame, saadavad kajakad meid oma kisaga, nagu öeldes meile, et tuleksime jälle.

ENE NAEL NUIAST

Meil on kodus palju kanu. Annan neile herneid, teri ja putru. Kui saabub õhtu, lähevad kanad magama. Kõige kõrgema õrre peale ronivad vana kukk ja kana. Teisele õrrele läheb noorem kukk oma kanadega. Kõige nooremad jäävad kõige madalamale. Nii on meil kodus kolm kanaperekonda.

ANNELI SARIK RUUSMÄELT

Minu vanaema on hea. Ta oskab väga maitsvaid kooke küpsetada. Ta ootab mind alati külla. Tihti ma aitan oma vanaema: toon talle puid tuppa ja viin loomadele toitu.

Suvel on vanaema juures ilus. Vanaema kodu lähedal on järv. Koos isa, ema ja sõber Ivoga käime ujumas ja kala püüdmes.

RANDY KORB VÄRSKAST

Mina olen suvel kooliaias aednik. Rohin lillepeenraid ja vahel ka katse-lappe, sest kõik ei viitsi tööle tulla. Mõni õpilane arvab, et aiatöö on igav. Et muudkui kõpla, kitku ja kasta. Aga minu meelest pole aiatöö sugugi igav. Mina tunnen sellest palju rõõmu.

HELI VIIGI TORMAST

Suvevaheajal saan ma nädalate viisi maal vanaema juures olla. Kõige tore-
dam on see, et vanaema lubab minul ka loomi talitada. Tore on vaadata,
kuidas sead söövad. Ja Mustik keerab end asemel kasvõi tagurpidi, kui
ma rohusülemiga tulen. Väike pullipuks pole üldsegi kuri, vaid laseb rahu-
likult end harjata. Kui ma suureks saan, hakkkan kindlasti elama maal, sest
ma tahan enda hoolde saada palju-palju loomi.

KAJA JÜRGENSON KOLGA-JAANIST.

Ühel suvepäeval sõitsime isa ja emaga Moskvasse. Moskvas on kõrged
majad, palju rahvast ja tänavatel autode rivid. Me laskusime metroosse lii-
kuva trepiga, mida nimetatakse eskalaatoriks, ja vaatasime ilusaid metroo-
jaamu. See kõik oli väga huvitav. Olime ka Punasel väljakul ja nägime
mausoleumi ees auvalves seisvate sõdurite vahetust.

ALAR PEEDOSAAR AHJAST

Suvel olime maal sõbratariga õues mängimas. Äkki hakkas sadama. Me
jooksime kiiruga tuppa. Vaatasime aknast, kuidas roosilehed suurte piis-
kade all vabisesid. Ehmusime hirmsasti, kui äkki hakkas ka räästast vett
kallama. Kartsime, et roosid ujuvad peenralt ära.
Sadu jäi veidi vaiksemaks ja me läksime paljajalu õue padistama. Tõtsime
ninad pilvede poole ja laskusime vihma näole sadada. Peagi valgusid vee-
nired krae vahele ja me pagesime tuppa tagasi.
Mänguhoos me ei märganudki, millal sadu lõppes. Õhk oli värsk ja kõik
nägi välja nagu laupäeval — puhas. Tee äärde veetud kruusa sisse oli vesi
uuristanud käigud. Vaatasime neid ja mõtlesime: kuidas jaksas vesi selli-
sed vaod sisse ajada?

LIIS KISELKOV PAIDEST

Teate, kui tore on suvel metsas olla! Mõnikord juhtub väike oravapoiss
sulle silma ette. Mets on rohkem elama hakanud. Linnud ei väsi laulmast.
Aina sädistavad.

Suvel on soe, saab päevitada ja ujumas käia. Mina tahaksin niisama pruu-
niks saada kui väike neegripoiss.

Suvel on öhtud pikemad ja valgumad, saab kauem õues mängida.

AIN KÕIV KIHELKONNAST

«Mänguväljakule!» — joonistanud Orissaare EIK II klassi õpilane KAIE JANSON
«Minu lemmikud» — joonistanud Elva Keskkooli Ia klassi õpilane JANE SOE

Vaata kõrvalolevat pilti. Sellel näed kahe täiskasvanu vahel väikest tüdrukut. See tüdruk elab kaugel lõunamaal, Kampuchea Rahvavabariigis. Ta elu oli väga kurb. Kuus aastat tagasi tulid tema kaunil kodumaal võimule kurjad mehed. Nad ei sallinud oma rahvast, ajasid inimesi kodudest välja ja tapsid neid. Ka tüdrukuke jäi vanemateta.

Kui vaataksid nüüd maakaarti, siis näeksid, kus asub Kampuchea ja kus pealinn Phnom Penh (hääldatakse: pnom pen).

Kuidas tüdruk pealinna jäi, ta ei tea. Ta mäletab, et leidis tühja maja ja hakkas seal magamas käima. Kampucheas on alati nii soe, et võib magada tekita. Süüa otsis ta salaja tänavatelt ja aedadest. Vahel leidis mõne banaani, vahel kookospähkli. Aga tihti ei leidnud midagi. Nii ta üksi elas. Jäi kõhnaks, riided lagunesid, pesemiseks polnud seepi.

Uhel päeval — kaks aastat tagasi — tuli sellesse majja mees, seesama, kes pildil. Mees ei osanud khmeeri keelt, tüdruk polnud kuulnud, et maailmas kõneldakse vene keelt. Nad vaatasid teineteist vaikides. Siis pakkus mees tüdrukule süüa. Keelt polnud selleks farviski. Tüdruk sai aru, et tema kodumaal on midagi muutunud. Täpsemalt kuulis ta seliast palju hiljem.

Juhtunud aga oli järgmist. Rahvas ajas oma vaenlased minema. Kõik võisid jälle kodukohta tagasi tulla. Paljudel polnud enam kodu, maja oli põletatud või lõhutud. Algas uue elu ehitamine. Ja siin tulid Kampuchea Rahvavabariigi elanikele, keda hüütakse khmeerideks, appi nende sõbrad, esmajooned Nõukogudemaal.

Mees pildil on Moskvast pärit ajakirjanik Boriss Kalašnikov koos oma naise Tanjaga. Linnavõimud lubasid temale tööpaigaks

selle maja, kus elas väike khmeeri tüdruk. Tüdruk jäigi Kalašnikovide perre elama. Ta oli juba kümneaastane, kuid polnud käinud koolis ega osanud lugeda-kirjutada. Uus rahvalaatus hakkas laste eest hoolitsema. Koolides algas õppetöö. Avati lastekodusid vanemateta lastele. Ja siis saabus lahkumise päev — tüdruk läks lastekodusse. Kahju oli lahkuda headest kasu-

vanematest. Pealegi sai ta juba vene keele sõnadest pisut aru.

Lastekodus elas palju poisse ja tüdrukuid. Seal oli tore ja ka õppimine meeldis. Aga ikka kiskus endisesse majja, kus elasid kalliks saanud inimesed.

Uhel pühapäeval, kui kooli polnud, palus tüdruk luba külla minna. Ja varsti helises Kalašnikovide peres uksekell. Nüüd oli kõigil hea meel. Tüdruk astus tuttavasse kööki, aitas lauda katta, nõusid pesta. Siis jutustas — nii palju, kui keeleoskus lubas — oma uuest kodust, sellest, kuidas ta õpib lugema ja kirjutama. Rääkis uutest sõpradest, õpetajatest, oma voodist ja koolikotist. Ja nüüd käib tüdruk igal pühapäeval Kalašnikovide pool.

Mina sattusin sinna peresse pühapäeval. Pärast lõunasööki aitas tüdruk kiiresti lauda koristada, siis pesi käed ja tuli meiega koos pildistama. Nii see pilt teoks saigi.

Ma jutustasin sulle seda sellepärast, et elus on ikka hea teada, kes on su õige sõber ja kes ei ole. See väike khmeeri tüdruk teab nüüd, et suure Nõukogudemaa esindajad on tema väikese rahva tõelised sõbrad. Ja ka temast kasvab seal kaugel lõunamaal meie, nõukogude inimeste sõber.

Khmeeri tüdruk

KALJO KRELL

Eesti Telegraafiagentuuri direktor

Tõnu ja kukk

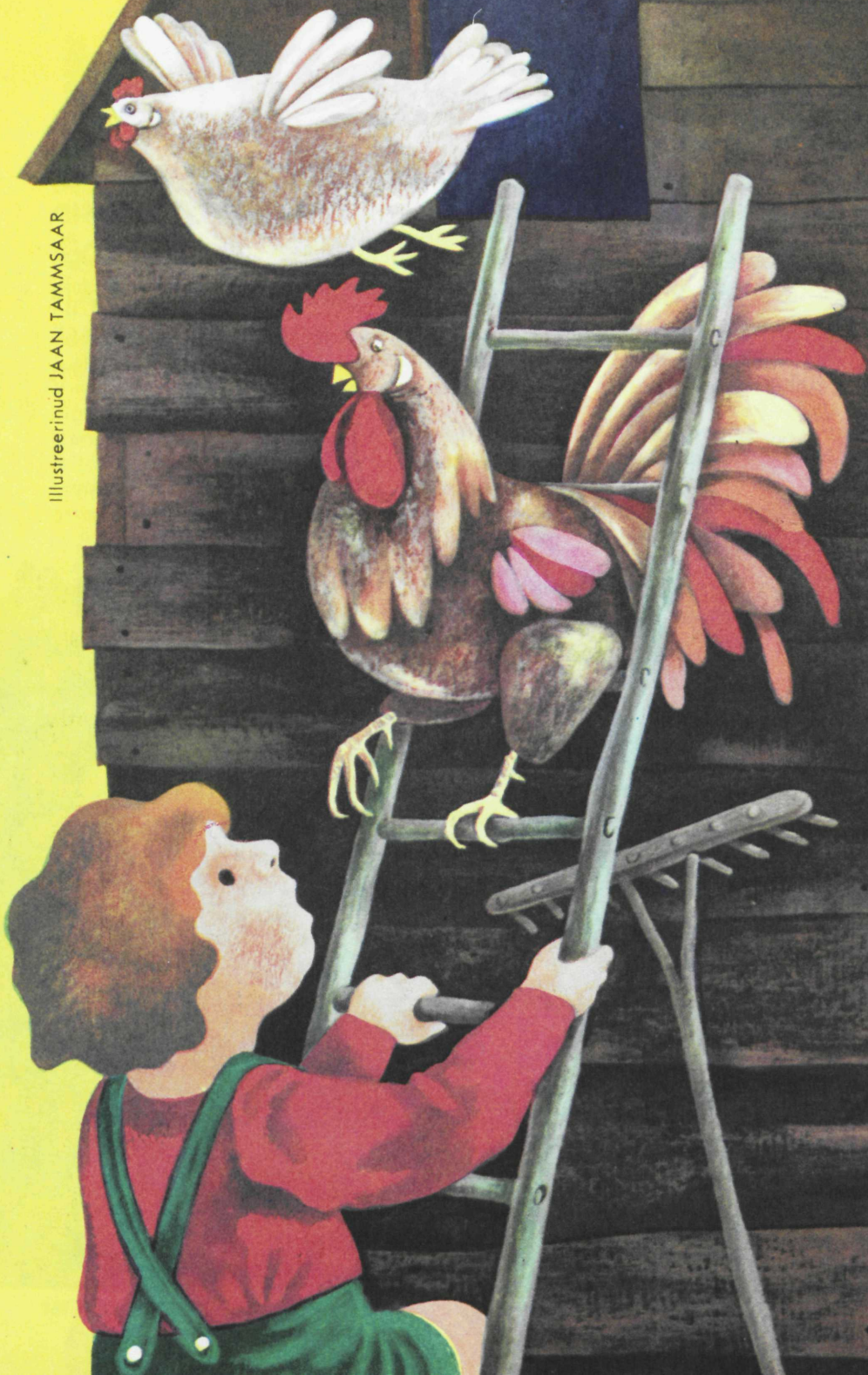
Tõnu oli suvel maal vanaisa Juhani juures. Tõnu perekonnanimi oli Kukk. Ja et Juhan oli Tõnu isapoolne vanaisa, siis oli ka tema perekonnanimi Kukk. Külarahvas kutsus teda Kuke Juhaniks. Vanaisa majas elas veel üks kukk — päris kukk, kellel ei olnudki mingit teist nime. Ja tema kukk-nimi kirjutati alati väikese algustähega, mitte suure K-ga nagu Tõnu ja vanaisa perekonnanimi. Aga kuna päris kukk oli kodulind, siis ei olnudki tal tarvis oma nime kirjutada, ei väikese ega suure algustähega. Tõnu oskas kirjutada TÕNU KUKK. Päris kukk oskas kireda, ja nii teadsidki kõik, et ta on nimelt kukk, mitte kana. Kanad ei kire, kanad kaagutavad.

Ühel hommikul tahtis Tõnu redelit mööda lakka ronida, et sealt oma jalgratas alla tuua. Aga kukk istus poole redeli kõrgusel ees ja vahtis Tõnule kurja näoga otsa. «Tule redelilt alla, kukeke!» ütles Tõnu sõbralikult. Ta ei tahtnud tigeada linnuga tülli minna.

Aga kukk keerutas pead ega teinud Tõnust väljagi. «No tule ometi alla, kallis kukk!» palus Tõnu. «Mina olen ka Kukk, aga mina sinu õrrele ei roni. Miks siis sina minu redelil kükitad?» püüdis Tõnu linnule asja selgeks teha. Kuid kukk ei teinud ikka Tõnust välja ja vahtis teda endiselt kurja näoga.

Äkki kostis lakast vali kaagutamine. Lakaluugile ilmus suur kirju kana. Ta kaagutas veel paar korda ja lendas siis üle Tõnu pea murule. Kukk heitis Tõnule viimase pahase pilgu, soputas end, ajas tiivad laiali ja hüppas redelilt alla.

Ahaa, taipas Tõnu, mina segasin kana, mitte kukk mind.

Üks näide sellest, kuidas vanal ajal tülitseti

TIIA TOOMET

SINA LÄKSID NÄITEKS HOOVI. SEAL HÜPPAS NÄITEKS KEEGI UUE HÜPPENÖORIGA. SINA ÜTLESID NÄITEKS, ET ANNA MULLE KA HÜPATA. TEMA ÜTLES NÄITEKS, ET MA POLE VEEL ISU TÄIS HÜPANUD. SINA ÜTLESID NÄITEKS, ET KADEKOPS. TEMA ÜTLES NÄITEKS, ET LOLL. SINA ASTUSID NÄITEKS HÜPPENÖORI PEALE. TEMA NÄITEKS TÕUKAS SIND.

SINA HAKKASID NÄITEKS VANAEMA HÜÜDMA. TEMA HAKKAS NÄITEKS NUTMA. MÕLEMAD VANAEMAD JÕUDSID KOHALE ÜHEAEGSELT JA ÜTLESID NÄITEKS, ET TE EI TOHI ENAM ELUILMAS TEINETEISEGA MÄNGIDA. EGA TE KAVATSENUDKI. ALLES TUNNI AJA PÄRAST LÄKSITE KOOS JÄÄTIST OSTMA.

Höbelusikas

REIN PÖDER

Ükskord toodi meile Väikevend. Ta toodi majast, kus öösiti põleb sinine tuli. Väikevend oli algul ikka hästi väike küll. Teki ja linade vahelt oli näha ainult roosa näoke. Väikevend pistis jalamaid kisama, kui ta tuppa toodi. Hääl oli tal mänguasja oma. Peenike ning valus. Ja kõik püüdsid teda vaigistada.

Just siis käis uksekell. Tuli vanatädi Herta.

Vanatädi nägu naeris. Tal paistis nagu midagi mõttes olevat. Nagu mingi üllatus. Ja oligi. Vanatädil oli kaasas üks asi. Mitte minule ega teistele, vaid Väikemehele, kel polnud veel nimegi. Väikemees ikka alles nuttis. Sel ajal otsis vanatädi oma kingituse välja. Ta loputas seda teeklaasis ning pistis siis äkki Väikemehe pisikesse suhu. See oli lusikas. Vanatädi pistis selle lusika Väikemehele suhu teistpidi. Mitte nii, nagu söögi ajal. Ma nägin hästi, seisin sealsamas kõrval. Ta torkas lusika kumera poolega vastu kurgulage. Täiesti tühja lusika. Ema kohe hüüatas ehmatusest. Aga vanatädi rahustas teda. Ta ütles esiteks, et see on höbelusikas. Ja siis ütles ta, et see on üks vana komme. See komme ütleb, et höbelusikas toob pisikesele lapsele õnne ja üldse kõike head. Vanatädi ütles, et ta ongi pisut hiljaks jäänud. Höbelusika peab beebile kohe pärast sündimist suhu pistma. (Mis see «sündimine» on, tahtsin ma küsida.)

Väikemees jättis igatahes nutmise järele ning avas esimest korda silmad. Need olid tal tume-

sinised. Ma nägin hästi, olin sealsamas. Vanatädi sidus nüüd höbelusikale punase lehvi sabasse ja ütles, et see on nüüd Väikemehe oma. Ning vanatädi pistis lusika Väikemehe teki ja pitsilise lina vahele.

Pärast lõunalauas hakati Väikemehele nime mõtlema. Isa ja ema ja mina ka pakkusime iga-suguseid nimesid. Ainult vanatädi oli vait. Siis lõpuks küsiti temalt. Vanatädi ei öelnud algul midagi. Siis ta lausus, et vanaisa nimi oli Toomas. Kõik olid selle nimega kohe nõus. Ja nii saigi Väikemees endale esimesel kodupäeval kohe nime.

Vanatädi Herta naeratas selle peale veelgi rõõmsamalt. Ta ütles, et see lusikas kingiti kord vanaisale. Too oli ammu ja ei ole enam kedagi, kes mäletaks selle kinkijat. Vanaisa nüüd enam pole. Las see olla nüüd väikese Tooma lusikas.

Vanatädi naeratas veel kord, kui ta ära läks. Ukse pealt ütles ta, et poistele pannaksegi tihti vanaisa nimi. Vanaisa mälestuseks. Ja Väikevend oli ju poiss.

Väikevend juba magas sel ajal. Ta ei teadnud midagi. Ta ei teadnud, et tal on juba nimi. Ta ei teadnud, et tal on höbelusikas, punane lehv sabas, ning nimi «Toomas» selle sees. Seda ei teadnud hoopiski, et see lusikas toob igale inimesele õnne. Sest ta on höbedast. Aga mina teadsin.

Plap-plap-plapp

KOLM
PIKAJALGSET
KURGE
KOOS KÄIVAD MÕÕDA SOOD.
SOOST MÕÕDUB VIHMAHOOG:
«KAP-KAP-KAPPI!»

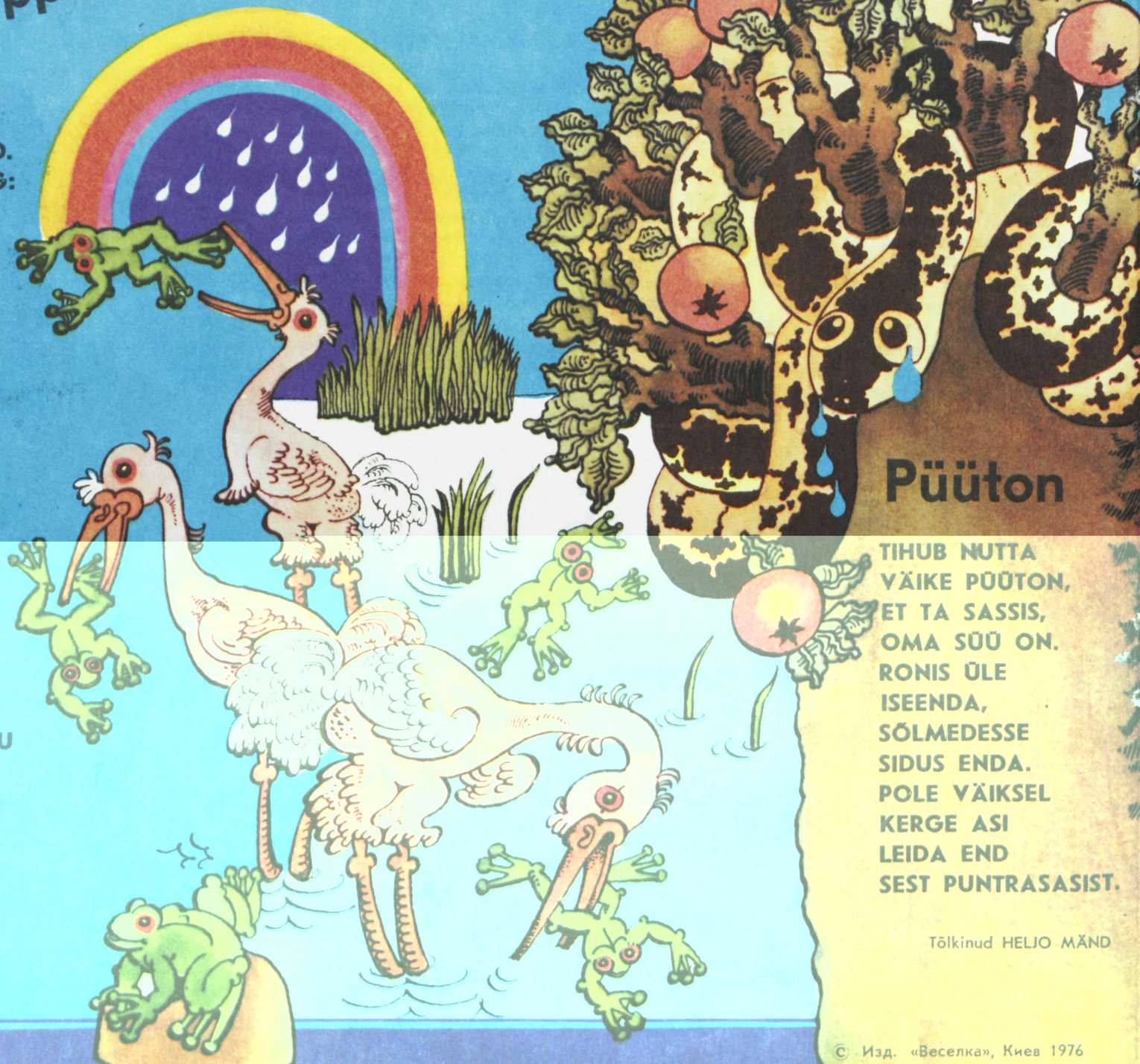
NAD LÕÖVAD LAHTI
TIIBU
JA RAPUTAVAD PIISKU
JA PLAKSUTAVAD NOKKI:
«PLAP-PLAP-PLAPP!»

NEIL KAASAS NELI POEGA,
KES ÜHE NÄO JA MOEGA,
KEL EMA-ISA MOODI
ON IGA LAIK JA LAPP.

ET NAD ON ÜHTEMOODI,
KÕIK ENNAST SAPUTAVAD
JA NOKKI PLAKSUTAVAD:
«PLAP-PLAP-PLAPP.»

SIIS LAHTI LÄHEB JAHT.
SOO TÄIS ON KONNAKROOKSU
JA MÄTTAD KONNAJOOKSU,
KÄIB LÄRMAKAS ARAPP.

EI KONNADELE MEELDI,
SEE SUGUGI EI MEELDI,
ET KAHMAVAD NEID KURED:
«PLAP-PLAP-PLAPP.»

Püüton

TIHUB NUTTA
VÄIKE PÜÜTON,
ET TA SASSIS,
OMA SÜÜ ON.
RONIS ÜLE
ISEENDA,
SÕLMEDESSE
SIDUS ENDA.
POLE VÄIKSEL
KERGE ASI
LEIDA END
SEST PUNTRASASIST.

Tõlkinud HELJO MÄND

KALJU KANGUR

Öölugu

VAHEL, KUI TÕS MUL KORDA EI LÄHE,
RIIME EI ÖNNESTU LUUA,
TÕMBAN MA VANA ÖÖMÜTSI PÄHE,
KUURIST TOON VANA LUUA.

ISTUN LUUAL JA ÜLE LINNA
KATUSTE KOHAL TEEN TIIRE,
SÖÖSTAN JA SUKELDUN SIIA JA SINNA,
TUNDMATA ÜMBER PIIRE.

KEERLEN, KIHUTAN ÜLE LINNA,
LENDAN, KUNI ON VÕHMA,
PAGARIPOE KOHAL TÕMBAN NINNA,
MAGUSAT SAIALÕHNA.

Asjadest

SIIM KÄRNER

IGAL ASJAL, KUI SA VAATAD,
ON OMA OLEK JA KUJU.
IGAL ASJAL, NII MULLE PAISTAB,
ON OMA RÕÖMU- JA TUSATUJU.

MÕNI ASI ON VÄGA KALLIS,
MÕNE EMALT ENDALE NURUKS ...
MÕNI ASI KÄEST KUKUB MAHA,
SAAB HAIGET JA ONGI PURUKS.

PILT ASJAST, MIS OLI TERVE,
KAUAKS JÄÄB PÜSIMA UNNE
JA ALLES AJAPIKKU KAOB
SÜDAMEST SÜÜTUNNE.

Magav kass

ÜKSKÕRD JUHTUS NIISUGUNE LUGU, ET HIIR JOOKSIS MAGA-
VALE KASSILE SUHU. KASS EHMUS ÄRKVELE, HÜPPAS JAL-
GADELE JA HAKKAS ERUTUSEST HIRMSASTI KRÄUNUMA.

«MIS SA NII KANGESTI KRÄUNUD, KASS?» KÜSIS KOER, KES
JUHTUS SEALT PARAJASTI MÖÖDA MINEMA.

«MUL ON HIIR SUUS,» ÜTLES KASS. «SEE PANEBKI KRÄU-
NUMA.»

«EKS NEELA SEE HIIR SIIS OMETIGI ALLA,» ANDIS KOER
NÕU.

«TÕESTI HEA MÖTE,» RÕÖMUSTAS KASS.
TA NEELAS HIIRE ALLA JA HEITIS UUESTI MAGAMA NING
UUT HIIRT OOTAMA. KUID MAGAS MIS TA MAGAS, OOTAS
MIS TA OOTAS, ENAM TALLE HIIR SUHU EI JOOKSNUD.

Illustreerinud KELLI KAGOVERE

OTT ARDER

Maasikad

ÕIDE LÕÖVAD MAASIKAD,
SIIS KUI SAABUB KEVAD.
PURKIDESSE AJAVAD
MARJU SUVEL EMAD.

PURGI SEES NÜÜD KOBARAS,
NINAD VASTU KLAASI,
OMA MAHLAS MAGUSAS
MÄNGIVAD NAD MOOSI.

PEENRAL LEHT VAID ROHETAB,
POLE ÕIT, EI MARJA.
ÄRA PAREM, MAASIKAS,
LASTE EEST END VARJA!

SUHU ME SU PISTAME
JA SA PÄÄSED PURGIST.
MEIE PEAME LUGU SUST,
ISAD HAPUKURGIST.

ÖÖBIK

«Ilusal kevadel laulis koplis ööbik. Samal kevadel hakkasid seal ka lilled õitsema.

Ja kui ööbik neid ilusaid lilli nägi, mõtles ta: «Nad õitsevad ainult sellepärast nõnda ilusasti, et mina laulan.»

Ja ööbik laulis veel ilusamini.

Aga lilled, kes ööbiku laulu kuulsid, mõtlesid: «Ta laulab ainult sellepärast nõnda ilusasti, et meie õitseme.»

Ja nad õitsesid veel ilusamini.»

Nii kirjutas eesti kirjanik Anton Hansen-Tammsaare.

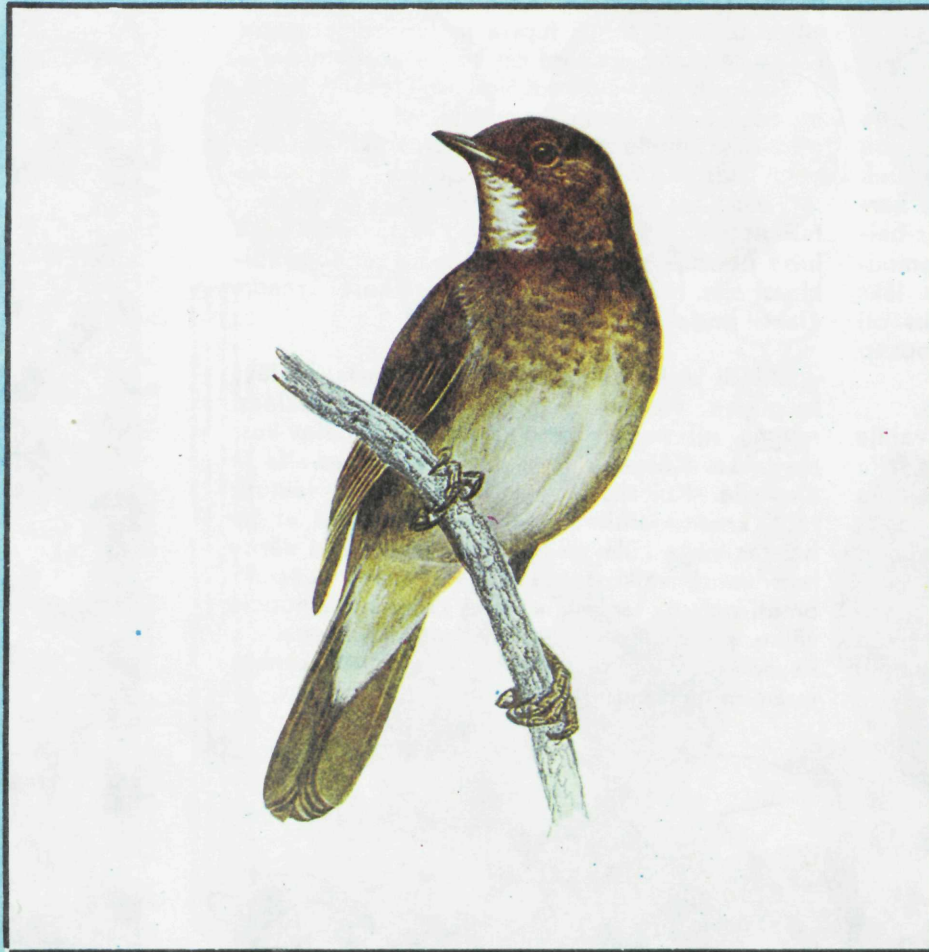
Antoni kodukoht oli maal. Seal ta poisina kuuliski, kuidas kevadel laulab ööbik, ja nägi metsalilli õitsemas. Ta sai juba karjapoisina aru, et kevad on ilus aeg. Maal on kevad ikka ilusam kui linnas, sest linnamajade vahel ei õitse ju üles ega laula ööbik. Sellepärast Anton, kui suureks sai ja Tammsaareks hakkas, oskaski kevadest nii ilusasti kirjutada.

Kui sina ööbiku lauluajal maikuu metsa lähed, saad sa samuti aru, et kevad on ilus. Oled maalaps, kuulled ööbiku laulu koduõue ära. Elad sa linnas, siis tuleb sul kõndida või

bussiga sõita linna servale, kus algavad võserikud. Kaugele suurde metsa pole vaja ööbikut kuulama minna, sest suurtes laantes ööbik ei laula, laulab just väikeste metsatukade tihedates põõsastikes. Iseäranis armastab ööbik laulda seal, kus mõni oja, jõgi või järveke ligidal.

dest linnulauludest kõige kaunimaks kiitnud. Vanasti öeldi, et ööbik on laululindude kuningas. Sisisevate häälte pärast laulus kutsutakse ööbikut ka sisaskiks. Sisaski nimi on eesti keeles väga vana.

Talve veedab ööbik soojas Aafrikas. Meile tuleb ta siis, kui lööke põl-

Ööbiku tunned sa teiste laululindude seast kohe ära, sest tema laul on valjem ja kõlavam kui ühelgi teisel. Vaiksel kevadõhtul võid ta laksutamist ja hõiskamist kuulda isegi kaugemale kui kilomeetri taha. Ööbiku laulu on rahvas ka kõiki-

dude kohal ammu lõõritab ja laulurästas metsades oma kuu aega laulnud on. Rahvasõna järgi hakkab ööbik laulma siis, kui kaselehelt juba janu kustutada saab. See tähendab: kaselehed on ennast nii lahti keeranud, et sinna veetilk peale

mahub. Meil sünnib see kuskil maikuu esimesel nädalal, soojade ööde aegu. Ööbikut võid sa ka näha. Sammhaaval ja õige vaikselt peaksid liginema põõsale, kus ööbik laksutab. Hoogu sattunud laulumeister, see väike pruunikashall linnuke, ei tee rahulikust juuresseisjast suurt väljagi.

Kõik ööbikud ei laula ühtmoodi kaunit. On paremaid ja viletsamaid lauljaid. Laulu peab ju õppima, aga kõik ööbikud ei ole head õpilased. Laulukunsti õpivad nad üksteiselt. Sellepärast laksutavad hulgakesi koos elavad linnud ilusamini kui üksildased, kes ei kuule teiste ööbikute laulu.

Jaanipäeva paiku või natukene enne seda jääb ööbik vakka. Siis on ööbiku pesas pojad. Et pesa on päris maapinna ligidal või koguni maa peal, võib kass selle laulu järgi üles leida. Sellepärast ööbik suvel ei laulagi. Ja ka sellepärast ei laula ööbik suvel, et pole lihtsalt aega — neli-viis näljast suud ootavad ussikesi ja tõuke. Noored ööbikud hakkavad laulma järgmisel kevadel ja lauljad on isased linnud, emased laulavad väga harva.

Millest laulab ööbik? Ööbik laulab armastusest. Nõnda räägib rahvasuu. See on ka tõsi, sest kõigepealt leiavad endale kaasa need isandad, kes teiste seast kauni ja vaheldusrikka laulu poolest välja paistavad — neid kuulavad emandad meelsamini.

Seda, millest laulab ööbik, mõistab ka inimene. Sinagi saad aru ööbiku laulust, ainult et sa pead kaua ja kannatliku meelega kuulama, muidu ei saa. Mine siis ja kuula ja ära kevadet mööda lase, sest kevad on üürrike nagu ilu ikka.

FRED JOSSI

Kraadiklaas, kellel oli palavik

TIIT KÄNDLER

Kraadiklaasid lamasid pappkarbis igaüks oma tuubi sees. Vahel võttis kasvataja nad sealt välja ja pistis lastele kaenla alla. Kunagi polnud lastel palavikku. Nad võisid õue minna ja kraadiklaasid läksid tagasi oma pappkarpi. «Ei taha kraadida!» hüüdis ühel päeval üks väike kraadiklaas, ronis tuubist välja ja veeretas ennast üle karbi serva otse aknalauale. Aga aknal oli pragu ja kraadiklaasile puhus peale soe tuul. Kraadiklaasid on väga õrnad. Sooja tuult kardavad nad eriti. Nii jäigi väike kraadiklaas haigeks. Öösel tõusis tal kõrge palavik. Hommikul tahtis kasvataja lapsi kraadida. Ta läks kapist kraadiklaase tooma, kuid kapi uks oli lukus. Lapsed hakkasid võtit otsima ja Joosep leidis väikese kraadiklaasi aknalaualt.

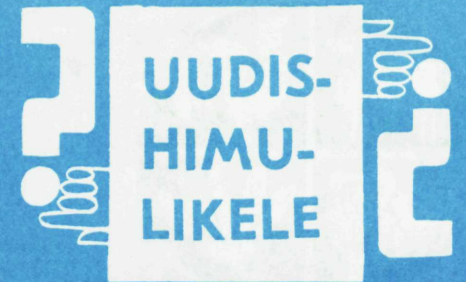
«Ei taha kraadida!» hüüdis see Joosepile. «Ei taha kraadida,» kordas Joosep. Kasvataja arvas, et Joosep jonnib ja pani kõigepealt talle väikese kraadiklaasi kaenla alla. «Kraadime siis täna kõiki ühe kraadiklaasiga,» ütles kasvataja. «Mis kraadiklaas Joosepile näitab?» See näitas kõrget palavikku. Kasvataja pani Joosepi voodisse ja kraadis teisi lapsi ka. Kraadiklaas näitas kõigile väga kõrget palavikku. Nii pidid lapsed vooditesse minema ja keegi ei saanud õue.

Lastel oli vooditeski päris lõbus, aga kasvataja oli mures ja kutsus arsti. Arstitädi tuli kohale ja piilus magamistuppa. Kõik lapsed naersid ja mürasid. Arst astus tuppa ja lapsed pugesid kähku teki alla. «Kellel on kõige kõrgem palavik?» küsis arstitädi. «Kõigil on täpselt ühtemoodi kõrge,» vastas kasvataja.

«Näidake mulle õige seda kraadiklaasi, kes palavikku mõõtis,» palus arstitädi. Kasvataja tõi väikese kraadiklaasi. «Ei taha kraadida!» hüüdis väike kraadiklaas, aga arst hoidis teda juba peos ja pani talle veel väiksema kraadiklaasi alla. Nüüd nägid kõik, et väikesel kraadiklaasil endal oli kõrge palavik.

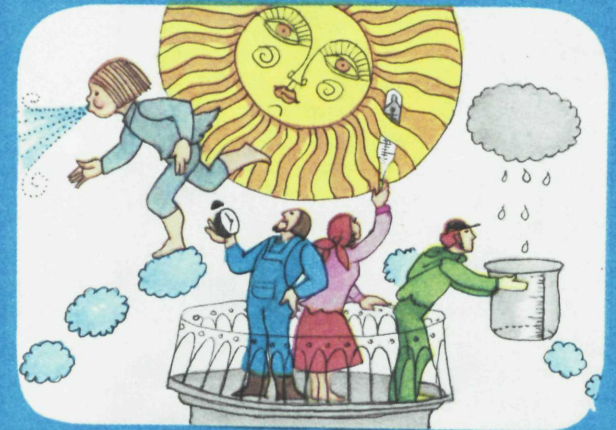
Arstitädi pistis haige kraadiklaasi tasku ja läks haiglasse. Haiglas hakati väikest kraadiklaasi ravima, nii nagu kraadiklaase ikka palavikust ravitakse. Kõigepealt raputati teda üles-alla ja üles-alla. Kui siis ikka palavik alla ei läinud, tehti kraadiklaasile külma jalavanni, nii et tal hakkas väga külm ja hea. Siis raputati ja värisitati vaest väikest kraadiklaasi veel. Lõpuks ometi palavik langes. «Tahan kraadida!» hüüdis väike kraadiklaas, et aga haiglast pääseda. Kraadiklaas viidigi lasteaeda tagasi ja kunagi enam ei näidanud ta palavikku.

Illustreerinud ELLE TIKERPÄE

KUI KÕRGE ON MEIE MAA KÕRGEIM TORN!

Nõukogude Liidu kõrgeim on Moskva tele-torn — 540 meetrit. Aga mitte enam kauaks. On otsustatud ehitada ühe kilomeetri kõrgune torn, mille läbimõõt all oleks 10 ja tipus 7 meetrit. Seda vajavad ilmaennustajad. Erinevatele kõrgustele pannakse aparaadid, mis hakkavad mõõtma õhutemperatuuri, -rõhku, -niiskust ja tuule kiirust.

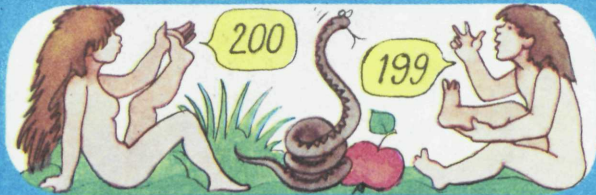

KUI VIHMAVESI ÄRA EI VOOLAKS, KUI PAKSULT SEE SIIS MAAKERA KATAKS!

Kui vihmavesi ära ei voolaks ega maase imbuks, kattuks Maa pind aasta jooksul umbes meetripaksuse veekihiga.

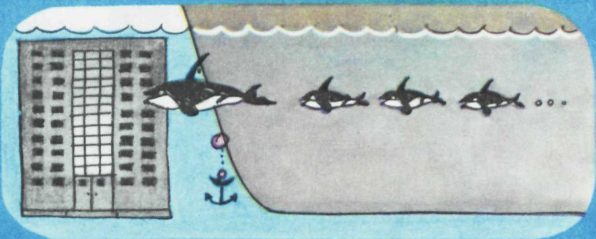
KUI PALJU LUID ON INIMESEL!

Inimese luustikus on oma 200 luud (hambaid seejuures ei loeta). Luid ühendab 230 liigest. Luude kasv lõpeb kahekümnenda eluaasta paiku, kuid luuaine lagunemine ja moodustumine kestab kogu elu. Teiste sõnadega: pooleteise aastaga vahetame luustikku kaks korda. Huvitav on vahest seegi, et inimese luud on palju kõvemad kui näiteks telliskivi.

KUI SÜGAV VOIB OLLA MERI!

Suurim teadaolev sügavus on 11 kilomeetrit ja 34 meetrit. Suurim sügavus, kus vee-elalikke avastatud, on 10 kilomeetrit ja 236 meetrit.

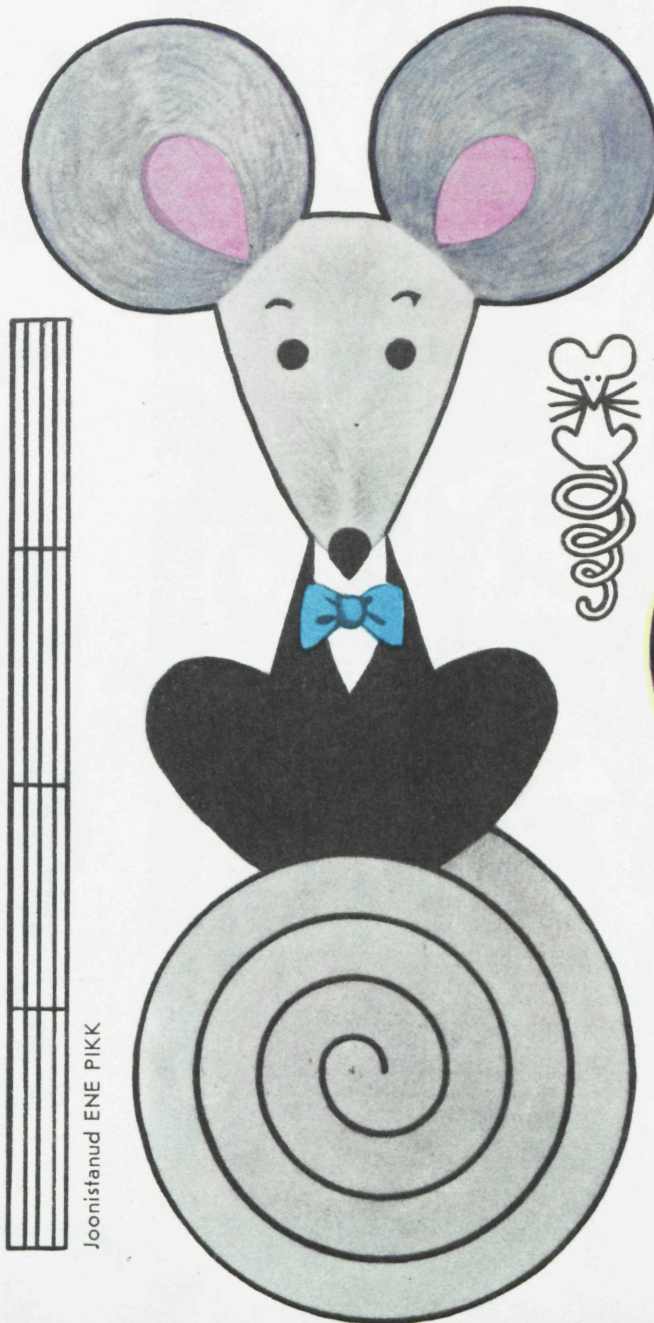

KUI SUUR ON KÕIGE SUUREM LAEV!

Meile teadaolevatel andmetel 414 meetrit pikk ja 66 meetrit lai. Mahutab 667 tuhat tonni ehk teisiti öeldes umbes 100 rongitäit kaupa. Sõidab kiirusega 37 kilomeetrit tunnis (või kuna meremehed kiirust möödavad sõlmedes, siis 17 sõlme). Laeva hiiglaslikest mõõtmetest kõneleb seegi, et veetalune osa on kümnekorruselise maja kõrgune. Toome võrdluseks meie suurima reisilaeva «Georg Ots» andmed: pikkus 134 ja laius 21 meetrit, mahutab tuhat reisijat, kiirus üle 20 sõlme (üle 40 kilomeetri tunnis).

KASS JA HIIR

Lõika kass ja hiir välja. Vurrud on kõrvale joonistatud. Need kleebi selle poole peale, kumb sulle rohkem meeldib. Sabad lõika mööda spiraaljooi lahti. Need jäävad foredasti rippuma, kui loomakesed nööpnöelaga seinale kinnitad.

Joonistanud ENE PIKK

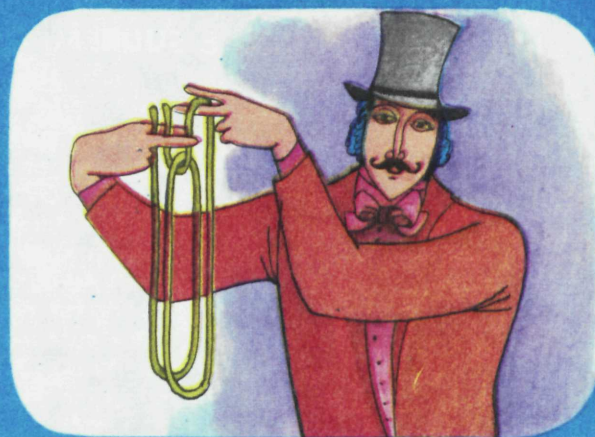
SEDA KOLLAST JOONT MÖÖDA LÕIKA VÄLJA KÕRVALOLEV KÄSITÖÖLEHT

KAS MUSTKUNSTNIKUD TSIRKUSES TEEVAD IMET!

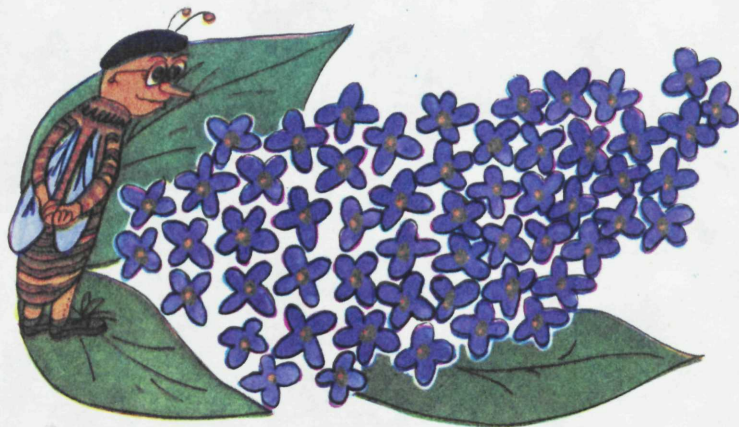

Kahjuks ei tee. Kogu saladus peitub liigutuste osavuses. Näiteks, mustkunstnik võtab jupi jämedat nööri, näitab pealtvaatajatele, et see on terve. Siis poolitab nööri nii, nagu näidatud ülemisel joonisel, ja palub, et keegi selle aasa kohalt katki lõikaks. Seejärel seob ta nööri otsad kokku, mudib sõlme veidi ja nöör on jälle terve. Triki saladus selgub alumisel joonisel. Kui nöör niiviisi seada ja aasa kohalt katki lõigata, peitub kogu ime vaid selles, kuidas äralõigatud juppi pealtvaatajate eest varjata, peifta. Muide, kui sind taolised trikid huvitavad, võiksime neid veelgi avaldada.

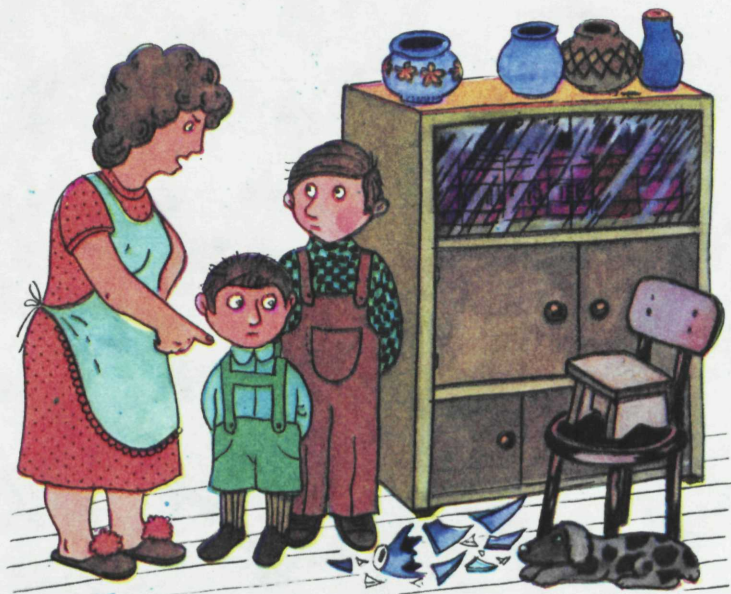

SEDA KOLLAST JOONT MÕÖDA LÕIKA VÄLJA KÕRYALOLEY KÄSITÖÖLEHT

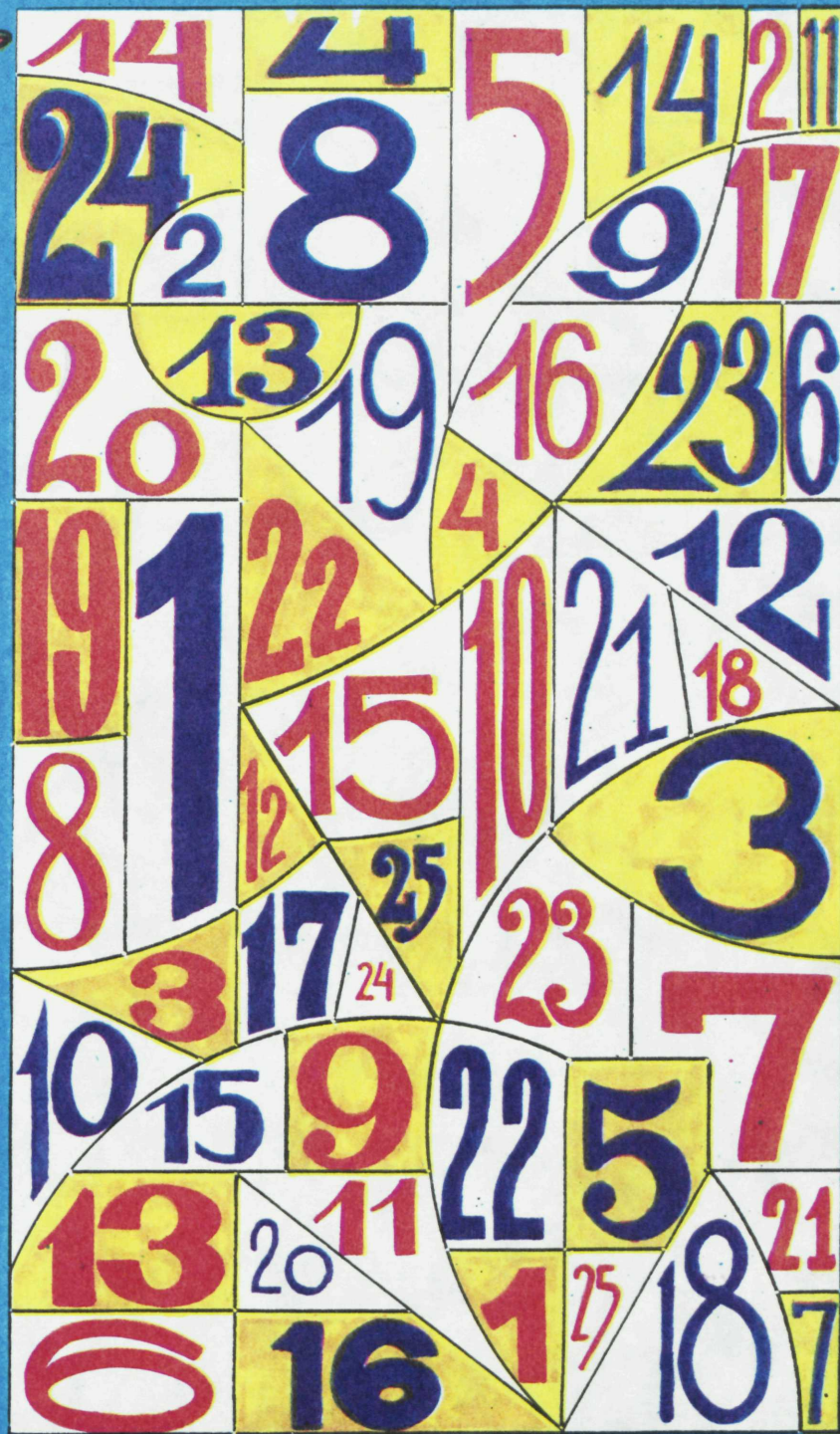
Vaata, kui ruttu sa leiad kõik numbripaardid või eraldi punased ja sinised numbrid ühest kuni kahekümne viieni. Kui sul kulub aega 5 minutit, oled väga tähelepanelik, kui 6 minutit, siis lihtsalt tähelepanelik. Läheb aga aega rohkem, puhka silmi ja proovi veel kord.

Sinu ees on sirelioks.
Mitu õit on kolme, mitu viie kroonlehega?

Kes lõhkus vaasi?

Joonistanud REIN LAUKS

Esikaanel JARONA ILO joonistus
«Suvel».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Со-
вета Пионерской организации Эстонской
ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстон-
ском языке. Выходит один раз в месяц.
Типография Издательства ЦК КП Эстонии
Таллин, 200090, Пярну маantee, 67-а. Ад-
рес редакции: ЭССР, Таллин, 200 101,
Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Объем
2 печ. листа. Заказ 1552. Тираж 75 000.

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 6 —
1981. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse
aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kofkas, E. Mardi, H. Mänd, A. Piirma, J. Pirita, H. Rattiste.
Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoime-
taja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja A. Jürgens 681-538,
toimetaja V. Variksaar 681-496, sekretär 681-400.

Laduda antud 30. 04. 1981. Trükkida antud 20. 05. 1981. Trükiarv 75 000. Offsetpaber nr. 1,
60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,89. Tingvõrvtommiseid 8,0. MB-05909. Tel-
limise nr. 1552, EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkikoda. Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

HIND 15 KOP.
ИНДЕКС 78231

MÜTSID

Joonistanud PRIIT PÄRN

